

Rutiner vid sondmatning (vuxna)

Lokala rutiner

- Kontakt ska tas med dietistmottagningen så fort som möjligt när man tar beslut om enteral nutrition, helst innan behandlingen påbörjas.
- Dokumentera vikt och längd i Cosmic inom 24 timmar efter inskrivning (under sökorden kroppsvikt och längd).
- Patientens vikt ska regelbundet följas upp under vårdtiden för att kunna reglera energitillförsel efter aktuellt behov.
- Ordination av sondmat ska göras i läkemedelslistan i Cosmic (av dietist eller läkare).
- I de fall sondmatning påbörjas innan dietist har gjort en bedömning/ordination av energi- och näringsbehovet rekommenderas i första hand sondmaten Fresubin 2 kcal HP fibre. Läkare kan lägga till sondmaten på läkemedelslistan. Sondmatning kan även startas av sjuksköterska under generella direktiv på läkemedelslistan.
- Dokumentera beslut och anledning/orsak till avsteg i Cosmic.
- Vid sondmatning bör huvudet vara höjt med minst 30 grader.
- Vid nasogastrisk sond, kontrollera sondens läge innan matning.
- Sonden ska noggrant spolas igenom med 20-50 mL rumstempererat vatten innan och efter matning.

Upptäppning

Påbörja sondmatning enligt Vårdhandbokens rekommendationer (se tabellerna nedan). Ge inte större volym än 1000 ml per dygn innan dietist har gjort en bedömning av energi- och näringsbehovet.

Sondläge i ventrikeln		
Dag 1	25-50 mL/tim	Totalt 250-500 mL
Dag 2	50-150 mL/tim	Totalt 500-1000 mL
Dag 3	100-200 mL/tim	Totalt 750-1500 mL
Om patienten inte bedöms vara undernärdd och inte har varit fastande i mer än tre dygn kan man prova en snabbare tillförsel med en större volym från början, gärna genom intermittent matning eller bolusmatning.		
För patienter med långvarig svält (>7 dygn), med uttalad metabol stress eller som haft längre tarmvila under parenteral nutrition, bör upptäppning ske långsamt. Initialt kan det vara motiverat med en mycket låg tillförsel med hastighet exempelvis 15-20 mL/tim.		

Sondläge i duodenum/jejunum		
Dag 1	20 mL/tim	Totalt 100-250 mL
Dag 2	40 mL/tim	Totalt 250-500 mL
Dag 3	60 mL/tim	Totalt 500-750 mL
Dag 4	80 mL/tim	Totalt 750-1000 mL
Dag 5	100 mL/tim	Totalt 1000-1250 mL
Vid tillförsel direkt i tarmen bör sondmatningspump användas. Tillförsel av sondnäring bör ske försiktigare, gärna långsamt och kontinuerligt. Matningshastigheten får maximalt vara 125 mL/tim , vilket är ungefär samma hastighet som magsäcken normalt tömmer sig.		

Läkemedelshantering

Se länken nedan.

Hygienhantering

- Handdesinfektion är viktig vid allt arbete med sond, sondmatningsaggregat och sondnäring.
- Använd nytt aggregat/sondspruta (lila) vid varje matningstillfälle.
- Öppnad sondnäring som stått i rumstemperatur mer än 4 timmar skall kasseras.
- Sondmatspåse som ges kontinuerligt kan hänga i 24 timmar om den inte kopplas från patienten. Så fort den kopplas från patienten gäller 4 timmar.
- I dagsläget utgör Fresenius-Kabis EasyBag ett undantag. Öppnad EasyBag kan förvaras i rumstemperatur (15-25 grader Celsius) i 24 timmar från öppnandet. Nytt aggregat krävs efter avbrott i sondmatningen.

Beställning av sondmat och tillbehör

Beställning sker via logistiksupport (telefon 84080).

Sondmat	Fresubin 2 kcal HP fibre	Artikelnr: 101789
Aggregat	Compat Ella spike set	Artikelnr: 102791
Spruta	Freka connect 20 ml ENFit	Artikelnr: 102342

Spruta	Freka connect 60 ml ENFit	Artikelnr: 102343
--------	---------------------------	-------------------

Sondmatningspump tillhandahålls av dietistmottagningen på respektive sjukhus.

Ytterligare information

För ytterligare information om enteral nutrition hänvisar vi till Vårdhandboken (www.vardhandboken.se).

- Översikt: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/oversikt/>
- Ansvarsfördelning: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/ansvarsfordelning/>
- Bedömning av behov och utvärdering: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/bedomning-av-behov-och-utvardering/>
- Administrationsvägar, skötselråd och omvårdnad: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/administrationsvagor-skotselrad-och-omvardnad/>
- Tillbehör: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/tillbehor/>
- Val av sondnäring: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/val-av-sondnaring/>
- Tillförsel av sondnäring: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/tillforsel-av-sondnaring/>
- Läkemedelstillförsel: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/lakemedelstillforsel/>
- Komplikationer: <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/nutrition/nutrition-enteral/komplikationer/>